ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ 2009 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ — ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κοινωνική ένταξη, συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η παρούσα έκδοση υποστηρίζεται στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη (2007–2013). Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαχειρίζεται το πρόγραμμα αυτό, το οποίο θεσπίστηκε με σκοπό να υποστηρίξει οικονομικά την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις, όπως ορίζεται στην κοινωνική ατζέντα, και να συμβάλει έτσι στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας στους τομείς αυτούς.

Το επταετές πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη κατάλληλης και αποτελεσματικής νομοθεσίας και πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης και τον κοινωνικό τομέα, στην ΕΕ των 27, στις χώρες ΕΖΕΣ–ΕΟΧ και στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες για προσχώρηση στην ΕΕ.

Αποστολή του προγράμματος Progress είναι η ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην υποστήριξη των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν και των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας με μεγαλύτερη συνοχή. Για τον σκοπό αυτό, το πρόγραμμα Progress θα συμβάλει:

- στην παροχή αναλύσεων και συμβουλών πολιτικής στους τομείς που καλύπτει το πρόγραμμα Progress·
- στην παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ στους τομείς που καλύπτει το πρόγραμμα·
- στην προώθηση της μεταφοράς πολιτικών, γνώσεων και υποστήριξης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ· και
- στην προώθηση των απόψεων των φορέων και της κοινωνίας γενικότερα.

Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε:
http://ec.europa.eu/progress

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ 2009 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κοινωνική ένταξη, συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών
Μονάδες Ε.2 και Ε.4
Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2009.

Δεν είναι υπεύθυνη ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε κάποιο άτομο που ενεργεί εκ μέρους της Επιτροπής για την ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην έκδοση αυτή.

© Φωτογραφίες: Getty Images

Για τυχόν χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών που δεν καλύπτονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πρέπει να χορηγηθεί άδεια απευθείας από τον/τους κάτοχο/-ους του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά
να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας
για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν
την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800 ή μπορεί
να χρεώνουν την κλήση.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (http://europa.eu).

Βιβλιογραφικό δελτίο καθώς και περίληψη υπάρχουν στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009

ISBN 978-92-79-13135-6
doi:10.2767/37100

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2009
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 5

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ 8
- Περισσότεροι πολίτες διεκδικούν παροχές 8
- Συνεισφορά της κοινωνικής πολιτικής 9
- Ενίσχυση της αλληλεγγύης 9
- Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου 9

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ 10
- Βοηθώντας τα παιδιά να ξεφύγουν από τη φτώχεια 11
- Προωθώντας την κοινωνική ένταξη των Ρομά 11
- Ενεργητική ένταξη 12
- Μετανάστες 12
- Άτομα με ειδικές ανάγκες 13
- Αντιμετώπιση του θέματος των αστέγων 13
- Αντιμετώπιση της σχολικής μειονεξίας 14
- Αντιμετώπιση του οικονομικού αποκλεισμού 14

ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ 15
- Ορισμός της «επάρκειας» και της «βιωσιμότητας» 15
- Περισσότερα άτομα σε εργασία και για μεγαλύτερο διάστημα 16
- Διασφαλίζοντας την επάρκεια των συντάξεων 17
- Κεφαλαιοποιητικά συστήματα συνταξιοδότησης 17
- Αντίκτυπος της κρίσης στο εισόδημα από κεφαλαιοποιητικό σύστημα συντάξεως . . . 18
- Διατάξεις περί ελάχιστου εισοδήματος 18

ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 19
- Βελτίωση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης 19
- Πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη για όλους 19
- Ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης 21
- Βιωσιμότητα και συντονισμός 21
- Μακροχρόνια φροντίδα 21

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 22

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτό το έντυπο παρουσιάζει τα κύρια ευρήματα της ενοποιημένης έκθεσης του 2009 για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη και επανεξετάζει τις κύριες τάσεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και σε εθνικό επίπεδο σε αυτούς τους τομείς.

Η ενοποιημένη έκθεση του 2009 βασίζεται στις εκθέσεις εθνικών στρατηγικών (ΕΕΣ) των κρατών μελών, έγγραφα στα οποία αυτά παρουσιάζουν τις στρατηγικές τους βάσει των οποίων θα προωθήσουν τους κοινούς κοινωνικούς στόχους της ΕΕ. Οι ΕΕΣ που παρουσιάστηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το φθινόπωρο του 2008 καλύπτουν την περίοδο 2009–2011 και εστιάζουν σε τρεις κύριους τομείς: την κοινωνική ένταξη· τις συντάξεις· και την υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα. Ο στόχος είναι τα βασικά μηνύματα που αναδύονται από την έκθεση να κατευθύνουν τις προσπάθειες της πολιτικής στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης μέσα στα επόμενα χρόνια.

Ενέργειες σε επίπεδο ΕΕ

Η ΕΕ εργάζεται για να προωθήσει την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική προστασία μέσω της διαδικασίας κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης. Αυτή μεριμνά ώστε η ΕΕ να συντονίζει και να ενθαρρύνει τις προσπάθειες των κρατών μελών να καταπολεμήσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια, και να μεταρρυθμίσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας που έχουν, με βάση την ανταλλαγή εμπειριών. Οι ενέργειες σε επίπεδο ΕΕ βασίζονται σε κοινούς συμφωνημένους στόχους στο πλαίσιο όλης της ΕΕ τους οποίους τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέσω των εθνικών σχεδίων δράσης. Εν τω μεταξύ, η χρηματοδότηση της ΕΕ διατίθεται για δραστηριότητες που θα υποστηρίζουν αυτές τις προσπάθειες.

Το σύστημα κοινών στόχων και δεικτών, αξιολόγησης και αναφοράς της ΕΕ για την κοινωνική προστασία και ένταξη —η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού (open method of coordination — OMC)— λειτουργεί παράλληλα με τη στρατηγική της ΕΕ για την ανάπτυξη και τις θέσεις εργασίας. Η ενοποιημένη έκθεση για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη είναι βασικό χαρακτηριστικό της OMC (δείτε πλαίσιο).

Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού

Η προσέγγιση της ΕΕ στην κοινωνική πολιτική βασίζεται στην OMC: έναν μηχανισμό συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών για την οικονομία, την απασχόληση και την κοινωνική μέριμνα. Ο σκοπός είναι να σημειωθεί πρόοδος προς κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους δίνοντας ταυτόχρονα στην κάθε χώρα τη δυνατότητα να καθορίσει τις πολιτικές με τις οποίες θα επιτύχει τα καλύτερα αποτελέσματα. Στο πλαίσιο της OMC, τα κράτη μέλη χαράσσουν τα εθνικά σχέδια δράσης σκιαγραφώντας τις προτεραιότητες και τις προγραμματισμένες ενέργειες, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει και παρακολουθεί την πρόοδο.

Η οικονομική κατάσταση

Οι ΕΕΣ των κρατών μελών παρουσιάστηκαν στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2008 και είχαν καταρτιστεί πριν από την έναρξη της οικονομικής κρίσης που κατέβαλε την πραγματική οικονομία. Αν και οι εξελίξεις αυτές δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στις ΕΕΣ, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συμφώνησαν πως οι εκθέσεις διατηρούσαν τη συνάφειά τους και πως οι δράσεις που είχαν προβλεφθεί για να βοηθήσουν στην επίτευξη των κοινών κοινωνικών στόχων έγιναν ακόμα πιο επείγουσες. Συγκεκριμένα, κατάλληλες κοινωνικές πολιτικές θα πρέπει παράλληλα να υποστηρίξουν τους στόχους άμβλυνσης των δυσμενών κοινωνικών επιπτώσεων στους πιο ευπαθείς και περιορισμού του αντίκτυπου της κρίσης στην οικονομία γενικότερα.

Κοινωνική ένταξη

Περίπου το 16 % του πληθυσμού της ΕΕ —ή 79 εκατομμύρια άνθρωποι— διατρέχουν τον κίνδυνο της εισοδηματικής φτώχειας, ενώ για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους αυτό το ποσοστό είναι ακόμα υψηλότερο. Η φτώχεια έχει πολλαπλές αιτίες: ελλιπής στέγαση, ανεπαρκείς δεξιότητες, έλλειψη πραγματικής πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και σε άλλες ζωτικές υπηρεσίες, ανικανότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας —όλοι αυτοί οι παράγοντες, κυρίως σε συνδυασμό μεταξύ τους, μπορούν να στερήσουν από τους πολίτες τη δυνατότητα να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία.

Η κοινωνική ένταξη συνδέεται με τη διασφάλιση πως όλοι, συμπεριλαμβανομένων των πιο ευπαθών ομάδων, μπορούν να διαδραματίσουν πλήρη ρόλο στην εργασία και την κοινωνία και πως όλοι θα έχουν ίσες ευκαιρίες να το πράξουν. Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης έχει επίσης ζωτική σημασία για να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, περισσότερες και καλύτερες δουλειές και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

Δεδομένου ότι το 2010 είναι το ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, η ΕΕ επανεπιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έως τότε.

Κοινωνική προστασία

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι πολύ εξελιγμένα στην ΕΕ. Προστατεύουν τους ανθρώπους από τους κινδύνους ανεπαρκούς εισοδήματος εξαιτίας ανεργίας, ασθένειας και αναπηρίας, γονεϊκών ευθυνών, γηρατειών ή από την ανεπάρκεια εισοδήματος εξαιτίας της απώλειας συζύγου ή γονέα. Εγγυώνται επίσης την πρόσβαση σε υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για μια αξιοπρεπή ζωή.

Ωστόσο, οι ανισότητες παραμένουν, και σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο τα συστήματα κοινωνικής προστασίας έρχονται αντιμέτωπα με νέες προκλήσεις. Συγκεκριμένα, οι κύριες απειλές προέρχονται από τη γήρανση του πληθυσμού, ενώ προβλέπεται ότι το ποσοστό των πολιτών άνω των 65 ετών θα αυξηθεί κατά 77 % μέχρι το 2050. Επομένως, τα κράτη μέλη μεταρρυθμίζουν τα συστήματα συντάξεων, υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας που διαθέτουν, ώστε να διασφαλίσουν καθολική και διαρκή πρόσβαση.

Η ΕΕ υποστηρίζει τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας έχοντας ως όραμα να διασφαλίσει κοινωνική δικαιοσύνη για όλους και να προωθήσει την ενεργό συμμετοχή όλων στην κοινωνία.

Ο ρόλος των δαπανών κοινωνικής προστασίας

Η κοινωνική προστασία χρησιμοποιείται ως μέσο μετριασμού της φτώχειας, αλλά βοηθά επίσης στην ασφάλιση των ανθρώπων έναντι σημαντικών κοινωνικών κινδύνων. Μια πιο προσεκτική ματιά στις δαπάνες κοινωνικής προστασίας καταδεικνύει πως οι συντάξεις γήρατος και οι παροχές ασθένειας και υγειονομικής περίθαλψης αντιπροσωπεύουν τον κύριο όγκο δαπανών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ (δείτε γράφημα). Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, όταν αξιολογείται ο προληπτικός ρόλος της κοινωνικής προστασίας, είναι απαραίτητο να εξετάζουμε συγκεκριμένα την προσαρμοστικότητα των συστημάτων σύνταξης και την πρόσβαση των πολιτών στην υγειονομική περίθαλψη.

Παροχές κοινωνικής προστασίας (% του ΑΕγχΠ, 2006)

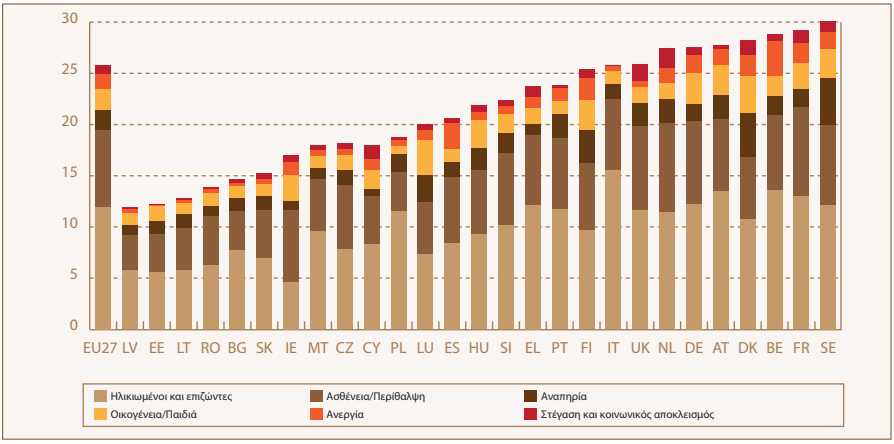

Πηγή: Eurostat.

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για την απασχόληση δείχνουν ξεκάθαρα τον αντίκτυπο της οικονομικής ύφεσης στις αγορές εργασίας. Για παράδειγμα, ο δείκτης ανεργίας της ΕΕ άγγιξε το 8,3 % τον Μάρτιο του 2009 από το χαμηλό 6,7 % του Μαρτίου του 2008. Ορισμένες χώρες όπως η Εσθονία, η Ισπανία, η Ιρλανδία, η Λιθουανία και η Λετονία επηρεάστηκαν με ιδιαίτερα δυσμενή τρόπο.

Ποσοστό ανεργίας (%)

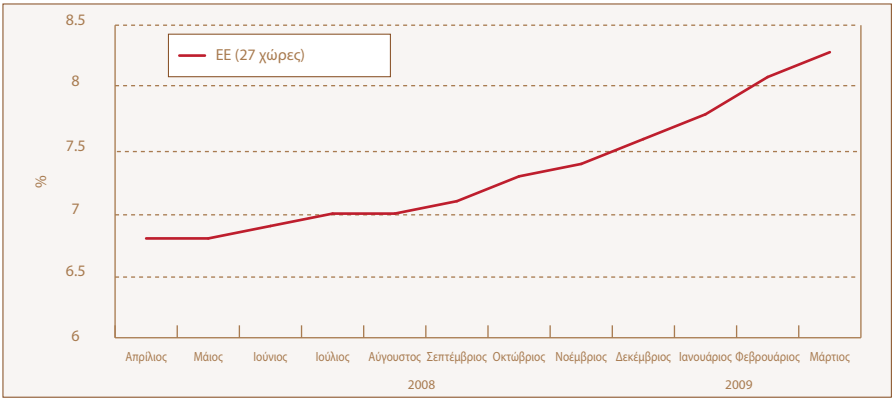

Σημείωση: Το γράφημα δείχνει τους ανέργους ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού (συνολικός αριθμός εργαζομένων και ανέργων).
Πηγή: Eurostat.

Περισσότεροι πολίτες διεκδικούν παροχές

Τους τελευταίους μήνες οι άνεργοι αυξήθηκαν σημαντικά στην ΕΕ στο σύνολό της και στα περισσότερα κράτη μέλη, ειδικά όσον αφορά κάποιες ομάδες όπως οι νέοι, τα άτομα με προσωρινές συμβάσεις και οι μετανάστες. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από την επιτροπή κοινωνικής προστασίας υποδηλώνουν πως τα περισσότερα κράτη μέλη αναμένουν ότι τα προγράμματα κοινωνικής βοήθειας θα βρεθούν υπό πίεση, επειδή κάποια άτομα που τώρα καλύπτονται από το επίδομα ανεργίας μπορεί να χάσουν το δικαίωμα αυτό πριν προλάβουν να βρουν νέα εργασία. Επιπρόσθετα, το ποσοστό των ηλικιωμένων εργαζομένων που διεκδικούν πρόωρη συνταξιοδότηση ή επίδομα αναπηρίας άρχισε ήδη να αυξάνεται σε κάποιες χώρες.

Σε ορισμένες χώρες, ο αριθμός των νοικοκυριών που αθετούν την καταβολή των δόσεων των στεγαστικών δανείων τους ή που αντιμετωπίζουν κατάσχεση αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς. Επίσης, αναφέρθηκαν αυξημένα ποσοστά υπερχρέωσης και προβλήματα όσον αφορά την πρόσβαση σε πιστώσεις για μεμονωμένα άτομα. Τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα συνταξιοδότησης αντιμετώπισαν απότομη πτώση στην αξία των επενδύσεων που στήριζαν τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις.

Συνεισφορά της κοινωνικής πολιτικής

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας παίζουν τον ρόλο των «αυτόματων σταθεροποιητών» βοηθώντας στη μείωση των επιπτώσεων της οικονομικής ύφεσης στους πολίτες, ειδικά στους πιο ευπαθείς. Με δεδομένη την υπάρχουσα κατάσταση, οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας αναμένεται να αυξηθούν, αν και η ικανότητα των κρατών μελών να αντεπεξέλθουν σε αυτή την αυξημένη ζήτηση διαφέρει.

Οι κατηγορίες που θα πληγούν περισσότερο από την κρίση πιθανόν να είναι ευπαθή νοικοκυριά που μειονεκτούν στην αγορά εργασίας και την κοινωνία. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η ύπαρξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας που να είναι αρκετά εύρωστα, ώστε να εμποδίσουν τους ανθρώπους να τεθούν εκτός αυτών, και αρκετά αποτελεσματικά, ώστε να τους ωθήσουν ξανά στην ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Ενίσχυση της αλληλεγγύης

Ένας τρόπος άμβλυνσης των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης και ενίσχυσης της ανάκαμψης έγκειται στην περαιτέρω βελτίωση των αξιών που στηρίζουν τις κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ και στην πρόοδο στη μεταρρύθμιση των συστημάτων. Πρόσφατες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλειας απέδωσαν αποτελέσματα, φέρνοντας περισσότερους ανθρώπους στην απασχόληση, διασφαλίζοντας καλύτερα την αμοιβή της εργασίας και ενισχύοντας την προσαρμοστικότητα των αγορών εργασίας, παρατείνοντας τον επαγγελματικό βίο και υποστηρίζοντας την οικονομική ανάπτυξη. Η περαιτέρω ενίσχυση της θετικής αμοιβαίας αλληλεπίδρασης με δράσεις για ανάπτυξη και θέσεις εργασίας είναι ζωτικής σημασίας, ιδιαίτερα δίνοντας περισσότερη προσοχή στην αποτελεσματική ενσωμάτωση πολιτικών και την ένταξη της κοινωνικής μέριμνας σε άλλους τομείς πολιτικών.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αρνητικός αντίκτυπος στην απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, απαιτείται η στήριξη μακροπρόθεσμων μεταρρυθμίσεων. Αυτές θα πρέπει να εξισορροπηθούν με βραχυπρόθεσμα μέτρα που θα έχουν στόχο την αποτροπή της απώλειας θέσεων εργασίας και την υποστήριξη του οικογενειακού εισοδήματος. Είναι απαραίτητη μια ισχυρή συντονισμένη απάντηση από την ΕΕ, και παρέχονται πολύτιμες ενδείξεις από το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας, δηλαδή τη στρατηγική της ΕΕ που θα οδηγήσει στην ανάκαμψη αυτής από την παρούσα οικονομική κρίση.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

Επιπρόσθετα, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σε όλο του το εύρος με έναν ευέλικτο και έγκαιρο τρόπο, ώστε να αμβλύνει τις κοινωνικές συνέπειες της κρίσης, υποστηρίζοντας τη γρήγορη επάνοδο των ανέργων στην αγορά εργασίας και εστιάζοντας στους περισσότερο ευπαθείς. Καταβάλλονται προσπάθειες, ώστε να απλοποιηθεί η εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ και να ενισχυθεί ο συντονισμός με τις κοινωνικές πολιτικές.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

Όπως φαίνεται στο πλαίσιο Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ, ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της ΕΕ ζει κάτω από το όριο της φτώχειας ([1]). *Αυτός ο αριθμός κυμαίνεται από 10 % στην Τσεχική Δημοκρατία και τις Κάτω Χώρες έως 21 % στη Λετονία. Επιπλέον, τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν ακόμα υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας, στο 19 %. Απαιτείται επαγρύπνηση επειδή μπορεί να προκύψουν νέες ομάδες σε κίνδυνο —π.χ. νέοι εργαζόμενοι και νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας—, καθώς και νέοι κίνδυνοι.*

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: 16 % των Ευρωπαίων, ή 79 εκατομμύρια άνθρωποι, διέτρεχαν τον κίνδυνο να περιέλθουν σε φτώχεια το 2007.

Ποσοστό κινδύνου φτώχειας στην ΕΕ (%, 2007)

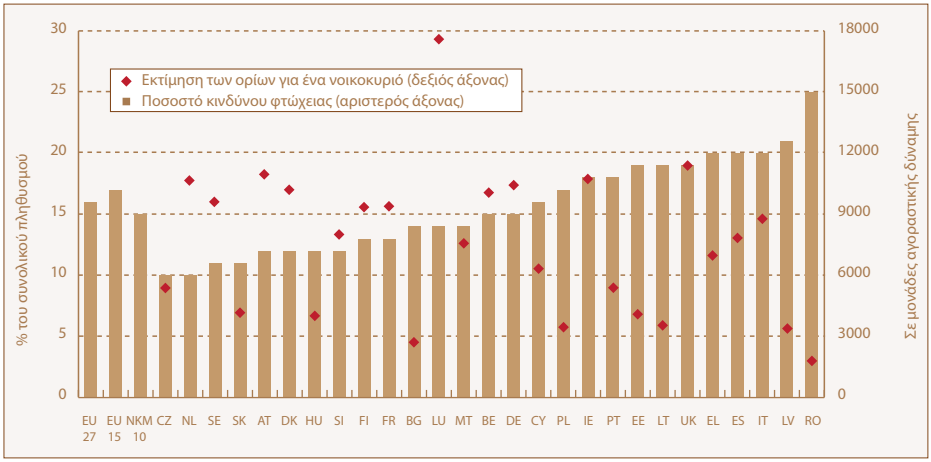

Πηγή: EU-SILC (2007)· εισοδηματικό έτος 2006· πλην ΗΒ (εισοδηματικό έτος 2006) και Ιρλανδίας (μεταβλητή περίοδος αναφοράς εισοδήματος 2005/06)· RO: National Household Budget Survey 2006. Λείπουν στοιχεία Βουλγαρίας.
ΝΚΜ = Νέα κράτη μέλη.

([1]) Ορίζεται ως 60 % του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος, μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις.

Βοηθώντας τα παιδιά να ξεφύγουν από τη φτώχεια

Το ποσοστό των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας στην ΕΕ δεν έχει μειωθεί από το 2000. Η καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και η αποτροπή της μετάδοσης των μειονεκτημάτων μεταξύ γενεών υπήρξαν σημαντικά μελήματα από την έναρξη της διαδικασίας κοινωνικής ένταξης. Το θέμα αυτό προσδιορίζεται όλο και περισσότερο ως βασική προτεραιότητα για τα κράτη μέλη.

Το 2006 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου ζήτησε από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ να λάβουν αποφασιστικά μέτρα για να εξαλείψουν τη φτώχεια των παιδιών. Πολλοί αντιμετώπισαν αυτή την πρόσκληση δυναμικά. Πράγματι, οι περισσότερες χώρες που έθεσαν το θέμα ως προτεραιότητα τώρα σχεδιάζουν την περαιτέρω ενίσχυση των στρατηγικών τους και ακολουθούν μια πιο πολυδιάστατη και ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Ώθηση πρέπει να δοθεί στις προσπάθειες των κρατών μελών να εφαρμόσουν διεξοδικές στρατηγικές ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό των παιδιών, συμπεριλαμβάνοντας προσβάσιμη και προσιτή ποιοτική φροντίδα για τα παιδιά.

Εικοσιδύο χώρες έθεσαν στόχους σχετικούς με την παιδική φτώχεια, 16 εξ αυτών χρησιμοποιώντας συμφωνημένους από την ΕΕ δείκτες. Κάποιες έθεσαν επίσης ενδιάμεσους στόχους για τις συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν (άνεργα νοικοκυριά, οικογένειες με μεγαλύτερο κίνδυνο, ένταση της φτώχειας, φροντίδα παιδιών).

Επιπρόσθετα, μεγαλύτερη προσοχή δίνεται γενικά στα παιδιά και τις οικογένειες κατά τον συνολικό σχεδιασμό των πολιτικών κοινωνικής ένταξης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των πολιτικών ενεργητικής ένταξης. Πολλοί έχουν θέσει με αυτό τον τρόπο ως «κυρίαρχο» στόχο την παιδική φτώχεια σε τομείς όπως το ελάχιστο εισόδημα και ο βασικός μισθός, ο συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής ζωής και υπηρεσίες φιλικές προς την οικογένεια.

Προωθώντας την κοινωνική ένταξη των Ρομά

Οι Ρομά σε όλη την Ευρώπη αντιμετωπίζουν ένα φάσμα μειονεκτημάτων που τους καθιστούν εξαιρετικά ευπαθείς στον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη με αξιόλογη μειονότητα Ρομά έδωσαν περισσότερη κάλυψη σε αυτό το θέμα, και γενικότερα υπάρχει καλύτερη κατανόηση των προκλήσεων που τίθενται.

Ειδικότερα, τα θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν περιλαμβάνουν περιθωριοποίηση, πρόσβαση στην απασχόληση, αντιμετώπιση της σχολικής μειονεξίας και βελτίωση πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες όπως η στέγαση και η υγειονομική περίθαλψη. Ωστόσο, είναι αναγκαίο ένα διεξοδικό πλαίσιο πολιτικής, μαζί με περισσότερα δεδομένα και μια πιο εκτεταμένη και αξιόπιστη βάση γνώσεων.

Ενεργητική ένταξη

Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού σημαίνει την προώθηση της ένταξης ευπαθών ομάδων και την αντιμετώπιση των διακρίσεων σε όλους τους τομείς της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εργασίας. Οι στρατηγικές «ενεργητικής ένταξης» μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, για να διασφαλίσουν πώς οι κοινωνικές πολιτικές κινητοποιούν τους ανθρώπους που είναι ικανοί να εργαστούν, ενώ παρέχουν ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο σε αυτούς που είναι και θα παραμείνουν εκτός της αγοράς εργασίας.

Η ενεργητική ένταξη —η οποία ταυτόχρονα προωθεί αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, διασφαλίζει επαρκές εισόδημα και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες— είναι μια προτεραιότητα για τα περισσότερα κράτη μέλη. Ωστόσο, οι διάφορες πτυχές αντιμετωπίζονται ξεχωριστά στις περισσότερες περιπτώσεις, ενώ οι άνθρωποι που είναι σε πιο μειονεκτική θέση υποφέρουν από πολλαπλά μειονεκτήματα, και πιο ολοκληρωμένες αποκρίσεις είναι απαραίτητες.

Αρκετές χώρες έχουν λάβει μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η αγοραστική δύναμη των δικαιούχων ελάχιστου εισοδήματος θα διατηρηθεί. Αλλά παραμένει σημαντικό, για παράδειγμα, να σχεδιαστούν καλύτεροι δεσμοί ανάμεσα στις παροχές εκτός εργασίας και την υποστήριξη εντός εργασίας, ώστε να δημιουργηθούν τα σωστά κίνητρα (ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η υποστήριξη επαρκούς εισοδήματος και αποτρέπεται η φτώχεια στην εργασία) και να καλλιεργηθεί η μακροχρόνια ένταξη στην αγορά εργασίας.

Μετανάστες

Μια άλλη ομάδα που τείνει να αντιμετωπίσει κοινωνικά μειονεκτήματα είναι οι μετανάστες. Πράγματι, σημαντικά κενά παραμένουν μεταξύ αυτής της ομάδας και της πλειονότητας του πληθυσμού από την άποψη της φτώχειας, του εισοδήματος, της υγείας, της απασχόλησης, της ανεργίας, της εκπαίδευσης και της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο.

Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δίνουν προτεραιότητα στη βελτίωση της ένταξης των μεταναστών. Υιοθετώντας ολοένα και περισσότερο μια ολιστική προσέγγιση, εστιάζουν περισσότερο στις προσπάθειες να συμμετάσχουν στη διαδικασία τόσο οι μετανάστες όσο και η κοινότητα που τους φιλοξενεί, και αρκετά κράτη εργάζονται για να δημιουργήσουν συνεργίες μεταξύ ενταξιακών πολιτικών και μέτρων κατά των διακρίσεων. Αλλά ακόμα μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο θέμα αυτό.

Άτομα με ειδικές ανάγκες

Εκτιμώντας πως 50 εκατομμύρια ευρωπαίοι πολίτες ή και περισσότεροι έχουν κάποια μορφή αναπηρίας ([2]), η ένταξη αυτών των πολιτών συνεχίζει να χρειάζεται αντιμετώπιση. Η οικονομική απραξία και η ανεπαρκής εισοδηματική στήριξη συχνά θεωρούνται λανθάνουσες αιτίες της φτώχειας των ατόμων με αναπηρία, αν και οι ποσοτικές αποδείξεις είναι ελάχιστες. Τα κράτη μέλη εστιάζουν στην ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην αγορά εργασίας, και στην εξάλειψη των εμποδίων, για παράδειγμα στην εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση.

Λίγοι, ωστόσο, δίνουν προτεραιότητα στην εξάλειψη διαρθρωτικών εμποδίων για την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνία. Υπάρχουν και άλλα περιθώρια να δοθεί περισσότερη προσοχή στα άτομα με ειδικές ανάγκες κατά τον σχεδιασμό πολιτικής στους διαφορετικούς τομείς (ένταξη της διάστασης της αναπηρίας).

Αντιμετώπιση του θέματος των αστέγων

Η έλλειψη στέγης είναι μια από τις πιο σοβαρές μορφές κοινωνικού αποκλεισμού, και, στο τρέχον οικονομικό κλίμα, η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή στέγη και η αποτροπή των εξώσεων έχουν ακόμα πιο ζωτική σημασία για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ορισμένες χώρες εφαρμόζουν διεξοδικές, πολυδιάστατες στρατηγικές για τη συγκεκριμένη αντιμετώπιση των διαφορετικών εκφάνσεων του προβλήματος, ενώ άλλες εστιάζουν σε μέτρα ενσωματωμένα σε ευρύτερα πλαίσια πολιτικής, π.χ. σε σχέση με τη στέγαση, την απασχόληση και την υγεία. Η υποστηριζόμενη στέγαση —η οποία συνδυάζει τον στόχο της ανεξάρτητης διαβίωσης με την εξατομικευμένη κοινωνική υποστήριξη— λαμβάνει ιδιαίτερη προσοχή.

Αρκετά κράτη μέλη έχουν θέσει στόχους για τη μείωση των αστέγων ή για την ενδυνάμωση των δομών στήριξης. Ωστόσο, η έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων συνεχίζει να κωλύει τις προσπάθειες για τη χάραξη και την παρακολούθηση αποτελεσματικών πολιτικών. Η προώθηση της οικονομικής ένταξης έχει κρίσιμη σημασία για την πρόληψη της έλλειψης στέγης, ιδίως στις τρέχουσες συνθήκες. Η κατάλληλη στήριξη και οι δέουσες συμβουλές πρέπει να διασφαλιστούν για τα άτομα που αντιμετωπίζουν έξωση ή κατάσχεση.

([2]) Ad hoc ενότητα για την αναπηρία της έρευνας εργατικού δυναμικού του 2002 σε συνδυασμό με την εκτίμηση πληθυσμού της Eurostat για το 2008.

Αντιμετώπιση της σχολικής μειονεξίας

Η σημασία της εκπαίδευσης αναγνωρίζεται από τις περισσότερες χώρες, αλλά μόνο μερικές από αυτές έχουν εντάξει το θέμα σε μια διεξοδική μακροπρόθεσμη στρατηγική για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Η προσχολική εκπαίδευση κρίνεται θεμελιώδης, τόσο ως βασικό στοιχείο στην εξισορρόπηση της κοινωνικοοικονομικής μειονεξίας όσο και ως μέσο διευκόλυνσης του συνδυασμού επαγγελματικής/οικογενειακής ζωής. Οι προσπάθειες εστιάζουν επίσης στη διασφάλιση προτύπων υψηλής ποιότητας σε όλα τα σχολεία, καταπολεμώντας την πρόωρη αποχώρηση από το σχολείο, βελτιώνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση για συγκεκριμένες ομάδες και εισάγοντας μέτρα για την επικύρωση προηγούμενων γνώσεων.

Αντιμετώπιση του οικονομικού αποκλεισμού

Η αντιμετώπιση του οικονομικού αποκλεισμού έχει ζωτική σημασία σε οποιαδήποτε στρατηγική κατά της φτώχειας, και η κρίση φέρνει στο προσκήνιο το ζήτημα ακόμα πιο έντονα. Από τη μια πλευρά, τα άτομα που αντιμετωπίζουν φτώχεια ή/και αποκλεισμό συναντούν συγκεκριμένες δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε οικονομικές υπηρεσίες, με αρνητικές συνέπειες για την προσωπική οικονομική τους κατάσταση ή την ικανότητά τους να βρουν δουλειά. Η άρνηση πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στην κανονική αγορά μπορεί να ωθήσει τα άτομα να στραφούν σε πιο δαπανηρά και επικίνδυνα εναλλακτικά χρηματοοικονομικά προϊόντα. Από την άλλη πλευρά, για τον γενικό πληθυσμό, η ακατάλληλη προώθηση και η άνιση πρόσβαση σε στοιχεία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσουν σε υπερχρέωση.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν διεξοδικές πολιτικές, οι οποίες συχνά ενσωματώνουν συμβουλές για οφειλές, ενώ ένα κράτος αντιμετωπίζει την υπερχρέωση ως προτεραιότητα. Η μικροπίστωση, δηλαδή η χρήση μικρών δανείων σε όσους βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας με στόχο την ώθηση της επιχειρηματικότητας, παρέχεται σε ορισμένες χώρες σε άτομα που δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στην κανονική πιστωτική αγορά.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: Παρά τη συνολική πρόοδο στις αγορές εργασίας, το 7 % των απασχολούμενων ζει κάτω από το όριο φτώχειας («φτώχεια στην εργασία»).

ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Η γήρανση του πληθυσμού μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Ο δείκτης εξάρτησης (το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 65+ προς τα άτομα ηλικίας 15–64 ετών) προβλέπεται να υπερδιπλασιαστεί από 25 σε 53 % μεταξύ 2004 και 2050 [3]*. Ενώ η τρίτη ηλικία δεν είναι πλέον συνώνυμο της οικονομικής δυσπραγίας, ο κίνδυνος της φτώχειας των συνταξιούχων παραμένει.*

Την τελευταία δεκαετία, τα κράτη μέλη έχουν μεταρρυθμίσει τα συνταξιοδοτικά συστήματά τους για να παρέχουν επαρκείς και βιώσιμες συντάξεις με καλύτερο τρόπο. Έχει σημειωθεί πρόοδος στην παροχή επαρκών συντάξεων χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο η οικονομική βιωσιμότητα και τα κίνητρα για εργασία. Εντούτοις, η νέα οικονομική κατάσταση θα καταστήσει την απαραίτητη ορθή εξισορρόπηση ακόμα πιο δύσκολη.

Ορισμός της «επάρκειας» και της «βιωσιμότητας»

Ο στόχος των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι να εξασφαλίζουν αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο για τους συνταξιούχους, προκειμένου να αποτρέπουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην τρίτη ηλικία. Αυτές οι επαρκείς συντάξεις επιτρέπουν στους ηλικιωμένους να συμμετέχουν στην οικονομική ευημερία της χώρας τους και να λαμβάνουν μέρος στη δημόσια, κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Ωστόσο, οι επαρκείς μελλοντικές συντάξεις απαιτούν τη βιώσιμη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων ενόψει των κοινωνιών που γερνάνε ραγδαία. Επομένως, η επάρκεια και η βιωσιμότητα των συντάξεων είναι αξεδιάλυτα συνδεδεμένες.

Σχετικό εισόδημα των ηλικιωμένων: διάμεσο εισόδημα ατόμων ηλικίας 65+ ως ποσοστό εισοδήματος των ατόμων ηλικίας 0–64, 2007

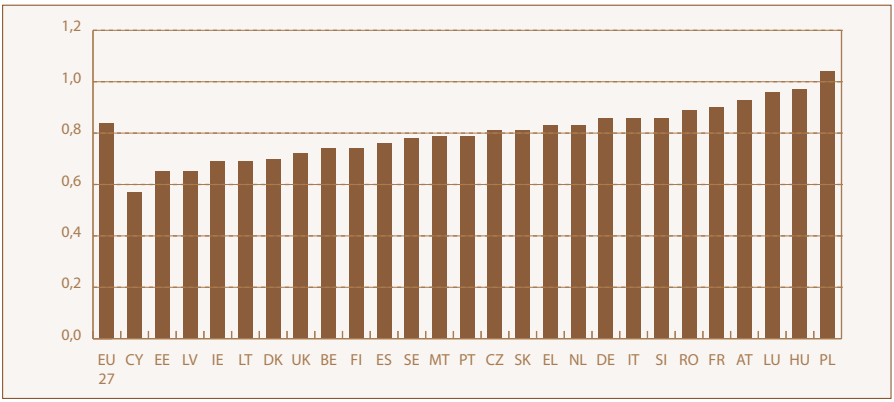

Πηγή: Eurostat.

(3) Eurostat.

Περισσότερα άτομα σε εργασία και για μεγαλύτερο διάστημα

Λόγω της ανόδου του προσδόκιμου ζωής, οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων έχουν εστιάσει στη διατήρηση ενεργών ηλικιωμένων ατόμων στην αγορά εργασίας. Στην πραγματικότητα, περισσότεροι ηλικιωμένοι έχουν δουλειά, όπου έντεκα χώρες πλέον εκπληρώνουν τον στόχο της Λισαβόνας για 50 % απασχόληση των ατόμων ηλικίας 55–64 ετών έως το 2010. Δεδομένης της ανόδου του προσδόκιμου ζωής, ακόμα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης θα φανούν απαραίτητα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Προκειμένου οι ηλικιωμένοι πολίτες να λάβουν ενθάρρυνση για να παραμείνουν στην αγορά εργασίας, η πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης πρέπει να αυξηθεί. Σύμφωνα με εθνικές εκθέσεις, τα κράτη μέλη αρχίζουν να αυξάνουν την ηλικία συνταξιοδότησης στα θεσμοθετημένα συνταξιοδοτικά συστήματα, οι δίοδοι πρόωρης αποχώρησης κλείνουν και τα κίνητρα για την πρόωρη συνταξιοδότηση καταργούνται. Αυτές είναι σημαντικές ενδείξεις, ώστε οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι να βελτιώσουν τις πρακτικές τους για τη διαχείριση των ηλικιών και να αναστείλουν τη συνταξιοδότηση. Η τρέχουσα οικονομική ύφεση θα δοκιμάσει την αντοχή αυτών των επιτευγμάτων. Κρίσιμη σημασία θα έχει η αποτροπή της μείωσης της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης και της χρήσης διόδων πρόωρης αποχώρησης από την αγορά εργασίας, ώστε να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη ανεργία.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: Το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων (ηλικίας 55–64 ετών) έφθασε το 45 % το 2007 έναντι 37 % το 2001.

Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων εργαζομένων (55–64)

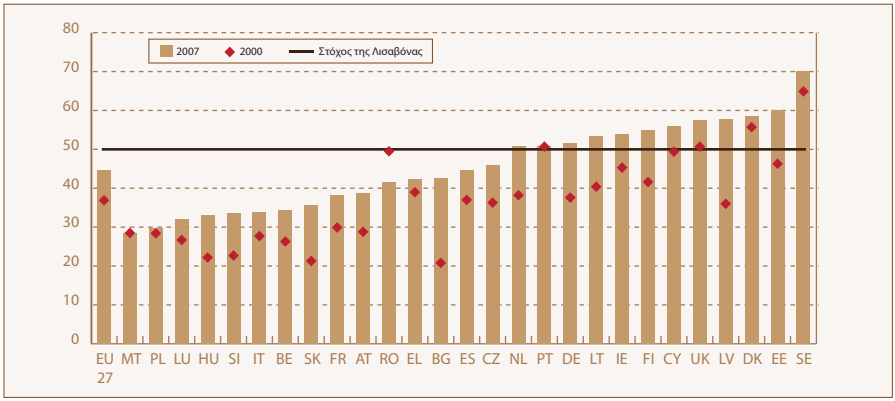

Πηγή: Eurostat.

Διασφαλίζοντας την επάρκεια των συντάξεων

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι που είναι άνεργοι για κάποιο διάστημα καλύπτονται από το συνταξιοδοτικό σύστημα. Πράγματι, στο πλαίσιο των μεταρρυθμισμένων συστημάτων, οι διακοπές της επαγγελματικής σταδιοδρομίας μπορούν να μειώσουν την επάρκεια, όπως φαίνεται στο γράφημα. Ειδικότερα, έχει σημασία να διασφαλιστεί η πλήρης κάλυψη και να παρακολουθείται η επάρκεια των συντάξεων για τις γυναίκες και τους χαμηλόμισθους.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: Τα τωρινά συνταξιοδοτικά συστήματα γενικά έχουν μειώσει τη φτώχεια των ηλικιωμένων, αλλά οι ανύπαντρες ηλικιωμένες γυναίκες αντιμετωπίζουν πολύ υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας από τους ανύπαντρους ηλικιωμένους άνδρες (28 % σε σύγκριση με 20 %).

Αντίκτυπος της διακοπής επαγγελματικής σταδιοδρομίας για 1, 2 ή 3 έτη για ανεργία επί του εισοδήματος του μελλοντικού συνταξιούχου

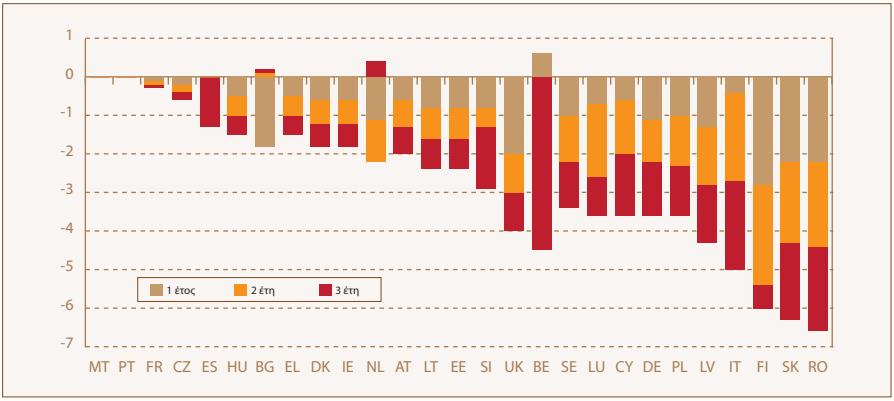

Πηγή: Οι υπολογισμοί του ISG για τα θεωρητικά ποσοστά αντικατάστασης πραγματοποιούνται στο μοντέλο APEX του ΟΟΣΑ ή σε εθνικά μοντέλα.

Σημείωση: Υπολογίζεται από τη διαφορά στα καθαρά θεωρητικά ποσοστά αντικατάστασης· το εισόδημα του συνταξιούχου σχετικό με τον τελευταίο εισπραχθέντα μισθό, σε ποσοστιαίες μονάδες.

Κεφαλαιοποιητικά συστήματα συνταξιοδότησης

Παρότι κατά το μεγαλύτερο μέρος τους δεν είναι ακόμα τόσο σημαντικά για όσους συνταξιοδοτούνται σήμερα, γενικά τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία κάθε ημέρα. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, η ενοποιημένη έκθεση του 2009 δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην πρόβλεψη των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων συνταξιοδότησης.

Ειδικότερα, δίνει έμφαση στην ανάγκη που υπάρχει τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα να συμπεριλάβουν διατάξεις που θα παρέχουν προστασία από αισθητή μεταβλητότητα. Μια λύση συνίσταται

στη μείωση του επενδυτικού κινδύνου, καθώς τα άτομα πλησιάζουν την ηλικία συνταξιοδότησης, στοιχείο που είναι γνωστό ως «προσέγγιση της εργασίας βάσει του κύκλου ζωής έναντι των επενδύσεων». Με αυτού του είδους τη στρατηγική, τα νεότερα μέλη μπορεί να επιλέξουν πιο επικίνδυνα προϊόντα με περισσότερες ευκαιρίες να κερδίσουν περισσότερα στη διάρκεια ζωής τους. Αντιθέτως, τα μέλη που πλησιάζουν τη συνταξιοδότηση θα μπορούσαν να επιλέξουν προϊόντα με πιο προσεκτική επενδυτική στρατηγική, προτού μετατρέψουν τις αποταμιεύσεις συντάξεως σε εισόδημα συνταξιοδότησης.

Η έκθεση επίσης απευθύνει έκκληση για κατάλληλες λύσεις για το στάδιο της αποπληρωμής που ακόμα δεν έχει καθοριστεί σε ορισμένες χώρες με υποχρεωτικά προγράμματα. Οι συντάξεις εγγυώνται ισόβιο εισόδημα ανεξάρτητα από την τελική διάρκεια ζωής και, συνεπώς, αποτελούν το πιο ασφαλές μέσο παροχής εισοδήματος στην περίοδο της συνταξιοδότησης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στο ποσοστό του συνολικού εισοδήματος από συντάξεις που αναμένεται να προέλθει από προγράμματα καθορισμένων εισφορών και κατά πόσο αυτά θα είναι επαρκώς κατάλληλα για όλες τις ομάδες του πληθυσμού. Για παράδειγμα, στα εθελούσια προγράμματα υπάρχουν αποδείξεις ότι τα επίπεδα κάλυψης και εισφορών εξαρτώνται από το κοινωνικοοικονομικό καθεστώς των μελών του προγράμματος.

Εάν τα ιδιωτικά προγράμματα πρόκειται να γίνουν ουσιώδης πηγή εισοδήματος κατά τη συνταξιοδότηση, τα επίπεδα κάλυψης και εισφορών πρέπει να οριστούν ανάλογα.

Επιπλέον, έχουν ουσιώδη σημασία οι εποπτικοί φορείς που λειτουργούν καλά και τα αποτελεσματικά χρηματοοικονομικά κανονιστικά πλαίσια. Δεδομένου ότι οι συντάξεις των πολιτών προέρχονται από πολλαπλές πηγές, έχει ζωτική σημασία να έχουν πρόσβαση σε αντικειμενικά στοιχεία και ενημέρωση για χρηματοοικονομικά θέματα, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν συνειδητοποιημένες αποφάσεις.

Αντίκτυπος της κρίσης στο εισόδημα από κεφαλαιοποιητικό σύστημα συντάξεως

Οι στρατηγικές με μακροχρόνιο προσανατολισμό και το κανονιστικό πλαίσιο έχουν περιορίσει τον αντίκτυπο της κρίσης στο εισόδημα από ιδιωτικές συντάξεις για τα περισσότερα άτομα που συνταξιοδοτούνται σήμερα, αλλά ορισμένοι θα βρεθούν αντιμέτωποι με αποτελέσματα κατώτερα των προσδοκιών τους.

Διατάξεις περί ελάχιστου εισοδήματος

Τα κράτη μέλη αλλάζουν τις διατάξεις περί ελάχιστου εισοδήματος που έχουν για τους ηλικιωμένους, ώστε να αυξήσουν τις παροχές και να διευκολύνουν την πρόσβαση. Στον βαθμό που οι παροχές τείνουν να εξαρτώνται από τον δείκτη τιμών, ήταν πιθανό ότι τα σχετικά εισοδήματα θα υστερούσαν κατά τα τελευταία χρόνια ανάπτυξης. Εντούτοις, η σχετική διάβρωση είναι, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, αισθητά μικρότερη απ' ό,τι αναμενόταν. Οι περισσότερες χώρες έχουν αυξήσει τις ελάχιστες συντάξεις και τις ελάχιστες παροχές.

ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί για προσιτή, υψηλής ποιότητας και βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα για τους πολίτες. Η καλή υγεία αποτελεί σημαντικό στόχο, καθώς συμβάλλει στη γενική ευημερία κάθε ατόμου ξεχωριστά. Επιπρόσθετα, δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας, καθώς και σε κοινωνικές και πολιτικές δραστηριότητες, μειώνει τις άδειες ασθένειας και τις αδικαιολόγητες απουσίες, αυξάνει την παραγωγικότητα και αναβάλλει τη συνταξιοδότηση, επιτρέποντας μεγαλύτερης διάρκειας επαγγελματικό βίο.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: Το προσδόκιμο ζωής ανέρχεται τώρα σε 82 έτη για τις γυναίκες και στα 76 για τους άνδρες. Αυτό είναι απόρροια της ανόδου της διάρκειας ζωής κατά τέσσερα χρόνια για τις γυναίκες και κατά πέντε χρόνια για τους άνδρες μέσα στα τελευταία 20 χρόνια.

Βελτίωση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης

Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ότι βασικές πολιτικές που συμβάλλουν στην καλή υγεία και στον μεγαλύτερης διάρκειας επαγγελματικό βίο περιλαμβάνουν αποτελεσματικές πολιτικές για την υγεία στον χώρο εργασίας, την προώθηση της υγείας, την πρόληψη ασθενειών, τη θεραπευτική αγωγή και την αποκατάσταση. Είναι επίσης αναγκαίο να αναπτυχθεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των πολιτικών για την οικονομία, την εκπαίδευση, την απασχόληση, το περιβάλλον και την κοινωνία.

Επίσης, τα κράτη μέλη συνεχίζουν τις προσπάθειές τους να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, όπου αρκετά κράτη διερευνούν τις δυνατότητες της ιδιωτικοποίησης. Το κατά πόσο αυτές οι μεταρρυθμίσεις προάγουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα εξαρτάται από τα κίνητρα και τα συμβόλαια με ασφαλιστικά ταμεία. Σε εθνικό επίπεδο, η επιτυχία εξαρτάται από τη θεσμική ικανότητα παρακολούθησης, ρύθμισης, διασφάλισης της εξισορρόπησης κινδύνων και προσδιορισμού των στοιχείων που μπορεί να κάνει καλύτερα ο ιδιωτικός και ο δημόσιος τομέας αντίστοιχα. Επίσης, οι ιδιωτικές και οι δημόσιες παροχές πρέπει να συντονιστούν για να δημιουργήσουν συνεργίες και να αποφευχθεί η επικάλυψη προσπαθειών.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ: Οι συνολικές δαπάνες για την υγεία έχουν αυξηθεί σε όλη την ΕΕ μέσα στα τελευταία 20 χρόνια. Σήμερα, κυμαίνονται από 10 % του ΑΕγχΠ ή περισσότερο σε ορισμένες χώρες έως 6 % ή λιγότερο σε άλλες.

Πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη για όλους

Παρά τα καλά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης που έχουν θεσπιστεί στα κράτη μέλη, εξακολουθούν να υφίστανται έντονες ανισότητες στην υγεία των ευρωπαίων πολιτών από διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές ομάδες και περιοχές. Τα διαθέσιμα δεδομένα υποδηλώνουν ότι οι άνθρωποι σε όλες τις χώρες αναφέρουν ότι τουλάχιστον σε μία περίσταση μέσα στους τελευταίους δώδεκα

μήνες ένιωσαν ότι χρειάζονταν ιατρική περίθαλψη (εξέταση ή αγωγή) και δεν την έλαβαν είτε επειδή έπρεπε να περιμένουν, είτε επειδή ήταν πάρα πολύ ακριβή, είτε επειδή ήταν πολύ μακριά για να τη λάβουν (ακάλυπτη ιατρική περίθαλψη). Αυτοί που έχουν λιγότερη μόρφωση, λιγότερο πλούτο ή χειρότερο εργασιακό καθεστώς τείνουν να πάσχουν περισσότερο από κακή υγεία. Αυτές οι ανισότητες επιδεινώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την οικονομική ανισότητα και εκφράζουν απώλεια ανθρώπινου δυναμικού.

Αυτοαναφερόμενη ακάλυπτη ανάγκη για ιατρική περίθαλψη (αιτίες πρόσβασης) (ανά πεμπτημόριο εισοδήματος από το πιο φτωχό πέμπτο του πληθυσμού έως το πλουσιότερο πέμπτο, %, 2006)

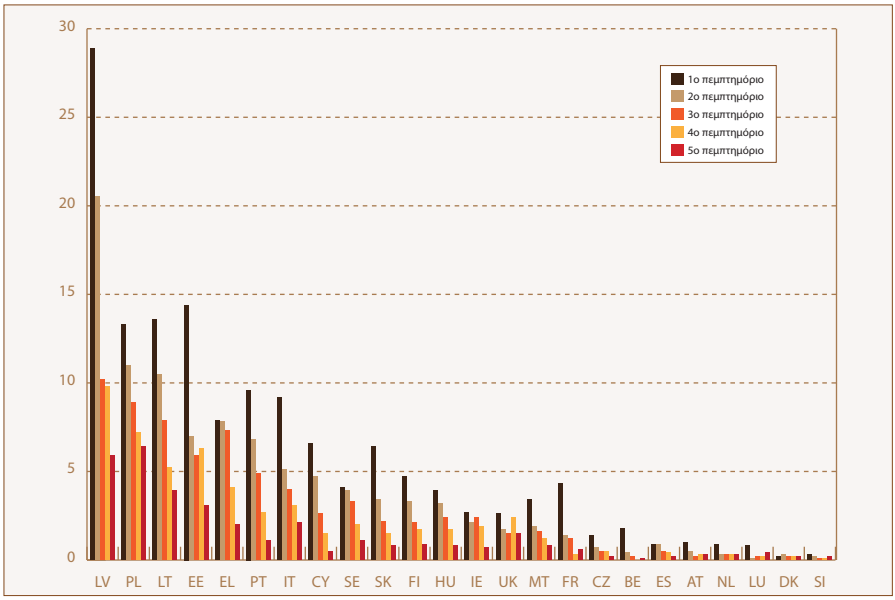

Πηγή: Eurostat βάσει δεδομένων EU-SILC του 2006.

Αιτίες πρόσβασης: Αναμονή για περίθαλψη, πληρωμή για περίθαλψη και απόσταση από την περίθαλψη.

Τα κράτη μέλη ασχολούνται με τη βελτίωση της κατάστασης μέσω ποικίλων διατομεακών πολιτικών αφιερωμένων στην καλύτερη προαγωγή της υγείας και την αποτροπή των ασθενειών. Επιπλέον, επιδιώκουν να εντάξουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών όπως η εκπαίδευση, η στέγαση και η απασχόληση. Επίσης, όλες οι χώρες θεωρούν ότι η βελτίωση της πρωτοβάθμιας περίθαλψης είναι ένας μελλοντικός τρόπος βελτίωσης της πρόσβασης, διασφάλισης του συντονισμού περίθαλψης και συμβολής στη βιωσιμότητα.

Ωστόσο, δεδομένου ότι η υγειονομική περίθαλψη —ιδίως τα νοσοκομειακά έξοδα— καταναλώνει το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών, η προώθηση και η πρόληψη λαμβάνουν σχετικά μικρό ποσοστό δαπανών σε σχέση με τους στόχους τους. Επιπλέον, οι ελλείψεις γενικών ιατρών και

νοσηλευτών σε πολλές χώρες μπορεί να συνεπάγονται ακόμα περισσότερες προκλήσεις στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης

Τα θέματα ποιότητας ανεβάζουν τον πήχη της ατζέντας των κρατών μελών, όπου αρκετά κράτη αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες που έχουν στόχο να προσφέρουν στους πολίτες καλή ποιότητα και ασφαλή προληπτική φροντίδα και θεραπεία. Για παράδειγμα, έχουν καταρτιστεί πρότυπα ποιότητας ή κλινικές κατευθυντήριες γραμμές, τα οποία έχουν εφαρμοστεί χρησιμοποιώντας ιατρική βάσει ενδείξεων ή την αξιολόγηση της τεχνολογίας υγείας.

Ωστόσο, μόνο λίγες χώρες έχουν καταστήσει την ασφάλεια των ασθενών —ένα κρίσιμο στοιχείο ποιότητας— πρωταρχική προτεραιότητα και έχουν θεσπίσει κατάλληλες δομές και συστήματα. Τεράστιες ανισότητες μπορούν να παρατηρηθούν, όπου ορισμένα κράτη μέλη έχουν προοδεύσει στην εφαρμογή στρατηγικών ποιότητας και ασφάλειας και στην παροχή προσέγγισης επικεντρωμένης στον ασθενή, ενώ άλλα κράτη βρίσκονται μόλις στις αρχές της διαδικασίας. Αυτές οι ανισότητες μπορεί να οφείλονται στους περιορισμένους πόρους που κατανέμονται στην υγειονομική περίθαλψη και στην ανεπαρκή ευαισθητοποίηση για τα μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει η καλή ποιότητα της περίθαλψης.

Βιωσιμότητα και συντονισμός

Όπως προαναφέρθηκε, το θέμα της έλλειψης προσωπικού στην υγειονομική περίθαλψη παραμένει, και η γήρανση του πληθυσμού κατά πάσα πιθανότητα θα το οξύνει περισσότερο. Αυτό θέτει το ερώτημα της βιωσιμότητας του συστήματος. Συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν μέτρα για την πρόσληψη, εκπαίδευση και διατήρηση επαγγελματιών της υγειονομικής περίθαλψης σε όλα τα επίπεδα.

Επιπλέον, οι χώρες έχουν σημειώσει πρόοδο στη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση χρόνιων ασθενειών, αλλά ακόμα πρέπει να γίνουν πολλά για να βελτιωθεί ο συντονισμός ανάμεσα στα επίπεδα διακυβέρνησης, στα είδη ιατρικής περίθαλψης, υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής φροντίδας, στις δημόσιες και ιδιωτικές παροχές, καθώς και στον δημόσιο και τον τριτογενή τομέα. Αυτά ισχύουν ακόμα περισσότερο για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Μακροχρόνια φροντίδα

Το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής και οι κοινωνικοοικονομικές αλλαγές αυξάνουν τη ζήτηση για μακροχρόνια φροντίδα. Συνεπώς, τα κράτη μέλη επιδιώκουν να προσδιορίσουν έναν βιώσιμο συνδυασμό χρηματοδότησης, όπου το τρέχον μερίδιο ιδιωτικών πηγών χρηματοδότησης είναι σχετικά υψηλό. Αυτές οι πηγές μπορούν να είναι η ιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη υγείας ή οι πληρωμές των νοικοκυριών.

Τα εξαρτώμενα άτομα προτιμούν τη μακροχρόνια φροντίδα σε οίκους ευγηρίας ή κοινοτικό πλαίσιο και όχι σε ιδρύματα, αλλά σε πολλές χώρες η μέριμνα σε ιδρύματα αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο από το ήμισυ των δημόσιων δαπανών. Επιπλέον, όπως συμβαίνει με την υγειονομική περίθαλψη, είναι ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι αναμενόμενες ελλείψεις εργατικού δυναμικού στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας (επίσημη φροντίδα), καθώς και να σχεδιαστούν τρόποι για την υποστήριξη των ατόμων που παρέχουν φροντίδα εντός της οικογένειας και σε ανεπίσημο πλαίσιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κύρια μηνύματα από τις νέες ΕΕΣ των κρατών μελών που σκιαγραφούν στρατηγικές για την προώθηση κοινών κοινωνικών στόχων της ΕΕ:

- Η ΕΕ μπορεί να αναπτύξει περισσότερο τις αξίες της αλληλεγγύης που στηρίζουν τις κοινωνικές πολιτικές της και να σημειώσει πρόοδο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, προκειμένου να αμβλύνει τον αντίκτυπο της οικονομικής κρίσης και να συμβάλλει στην ανάκαμψη. Η περαιτέρω ενίσχυση της θετικής αμοιβαίας αλληλεπίδρασης με δράσεις για ανάπτυξη και θέσεις εργασίας είναι ζωτικής σημασίας, ιδιαίτερα δίνοντας τη δυνατότητα στα συστήματα κοινωνικής προστασίας να διαδραματίσουν στο έπακρο τον ρόλο τους ως αυτόματοι σταθεροποιητές. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αρνητικός αντίκτυπος στην απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, πρέπει να υποστηριχθούν μακροπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις που θα εξισορροπούνται με βραχυπρόθεσμα μέτρα τα οποία θα επιδιώκουν την αποτροπή της απώλειας θέσεων εργασίας και τη διατήρηση του οικογενειακού εισοδήματος. Πρόσφατες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλειας απέδωσαν αποτελέσματα, φέρνοντας περισσότερους ανθρώπους στην απασχόληση, ενισχύοντας τα κίνητρα για την εργασία και την προσαρμοστικότητα των αγορών εργασίας, παρατείνοντας τον επαγγελματικό βίο και βελτιώνοντας την οικονομική ανάπτυξη. Είναι απαραίτητη μια ισχυρή συντονισμένη απάντηση από την ΕΕ, και παρέχονται πολύτιμες ενδείξεις από το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σε όλο του το εύρος με έναν ευέλικτο και έγκαιρο τρόπο, ώστε να αμβλύνει τις κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης, υποστηρίζοντας τη γρήγορη επάνοδο των ανέργων στην αγορά εργασίας και εστιάζοντας στους περισσότερο ευπαθείς. Η απλοποιημένη εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων και ο βελτιωμένος συντονισμός με τις κοινωνικές πολιτικές θα βοηθήσουν. Η Επιτροπή θα εκδίδει ένα τακτικό δελτίο για να παρακολουθεί τις κοινωνικές τάσεις. Οι εκθέσεις από τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών σε θέματα πολιτικής εντός της επιτροπής κοινωνικής προστασίας.
- Πρέπει να εφαρμοστούν διεξοδικές στρατηγικές ενεργητικής ένταξης που συνδυάζουν και εξισορροπούν μέτρα τα οποία στοχεύουν σε αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, στην πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες και σε επαρκές ελάχιστο εισόδημα. Ώθηση πρέπει να δοθεί στις προσπάθειες των κρατών μελών να εφαρμόσουν διεξοδικές στρατηγικές ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό των παιδιών, συμπεριλαμβάνοντας προσβάσιμη και προσιτή ποιοτική φροντίδα για τα παιδιά. Απαιτείται διαρκής εργασία για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης, καθώς αποτελεί πολύ σοβαρή μορφή αποκλεισμού, για την καταπολέμηση των πολλαπλών μειονεκτημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ρομά και της ευάλωτης θέσης τους έναντι του κοινωνικού αποκλεισμού, και για την

προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών. Απαιτείται επαγρύπνηση, επειδή μπορεί να προκύψουν νέες ομάδες σε κίνδυνο —π.χ. νέοι εργαζόμενοι και νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας—, καθώς και νέοι κίνδυνοι.

- Η μακροπρόθεσμη επάρκεια και βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων εξαρτάται από τις συνεχείς προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου της Λισαβόνας που ανέρχεται σε ποσοστό απασχόλησης 50 % των ηλικιωμένων εργαζομένων παρά την ύφεση. Έχει σημασία να διασφαλιστεί η πλήρης κάλυψη και να παρακολουθείται η επάρκεια των συντάξεων, κυρίως για τις γυναίκες και τους χαμηλόμισθους. Οι στρατηγικές με μακροχρόνιο προσανατολισμό και το κανονιστικό πλαίσιο έχουν περιορίσει τον αντίκτυπο της κρίσης στο εισόδημα από ιδιωτικές συντάξεις για τα περισσότερα άτομα που συνταξιοδοτούνται σήμερα, αλλά ορισμένοι μπορεί να βρεθούν αντιμέτωποι με αποτελέσματα κατώτερα των προσδοκιών τους. Ο σχεδιασμός των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων πρέπει να επανεξεταστεί, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο στις φάσεις επένδυσης και αποπληρωμής και να βελτιωθεί η κάλυψη προκειμένου να χρησιμοποιήσουν στο έπακρο την ισχύ τους κατά την αντιμετώπιση της γήρανσης.
- Τα κράτη μέλη προσπαθούν να βελτιώσουν τη σχέση κόστους-ωφέλειας της υγειονομικής περίθαλψης και να μειώσουν τις ανισότητες στην υγεία δίνοντας αυξημένη προσοχή στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, στην πρόληψη, στην προώθηση της υγείας, στον καλύτερο συντονισμό και την ορθολογική χρήση πόρων. Αυτές οι στρατηγικές πρέπει να εφαρμοστούν πιο δυναμικά, ιδίως όποτε τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης έχουν ελλιπείς πόρους. Αυτό επίσης συνεπάγεται ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν οι πιθανές ελλείψεις προσωπικού στην υγειονομική περίθαλψη με τη λήψη μέτρων για την πρόσληψη, εκπαίδευση, διατήρηση και ανάπτυξη επαγγελματιών της υγειονομικής περίθαλψης σε όλα τα επίπεδα.
- Τα κράτη μέλη προσπαθούν επίσης να θεσπίσουν και να ενισχύσουν συστήματα μακροχρόνιας φροντίδας, να δημιουργήσουν μια εύρωστη βάση χρηματοδότησης, να βελτιώσουν τον συντονισμό της φροντίδας και να διασφαλίσουν επαρκές ανθρώπινο δυναμικό, καθώς επίσης υποστήριξη προς τα άτομα που παρέχουν φροντίδα σε ανεπίσημο επίπεδο.
- Ο τρέχων κύκλος της κοινωνικής ανοιχτής μεθόδου συντονισμού (ΟΜΣ) διαρκεί έως το 2010 που είναι το έτος-στόχος για τη στρατηγική της Λισαβόνας. Θα απαιτηθεί ισχυρή δέσμευση για την επίτευξη των συμφωνημένων στόχων για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη, και η θέσπιση του 2010 ως ευρωπαϊκού έτους για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα την επανεπιβεβαιώσει. Ενώ η απόφαση για τη θέσπιση εθνικών ποσοτικών στόχων και ο καθορισμός τους παραμένουν πρωταρχική ευθύνη των κρατών μελών, ο θετικός ρόλος της κοινωνικής ΟΜΣ θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της θέσπισης εθνικών στόχων βάσει αποδείξεων. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ποιότητα και τη συνέχεια της ανάμειξης των ενδιαφερόμενων μερών και στην ένταξη κοινωνικών παραμέτρων μέσω, μεταξύ άλλων, της αξιολόγησης των κοινωνικών επιπτώσεων ως ζωτικού στοιχείου ολοκληρωμένων αξιολογήσεων των επιπτώσεων.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Ενοποιημένη έκθεση 2009 για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη	
Εθνικές εκθέσεις στρατηγικής	http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/strategy_reports_en.htm
Κοινωνική ένταξη στην ΕΕ	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=437&langId=el
Κοινωνική προστασία στην ΕΕ	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=443&langId=el
Ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=637
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&langId=el
Ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας	http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article13502_en.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ 2009 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ — ΠΕΡΙΛΗΨΗ
Κοινωνική ένταξη, συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2009 — 24 σ. — 14,8 x 21 cm

ISBN 978-92-79-13135-6
doi:10.2767/37100

Αυτό το έντυπο παρουσιάζει μια περίληψη της Ενοποιημένης Έκθεσης του 2009 για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη. Βασισμένη στις εκθέσεις εθνικής στρατηγικής που σκιαγραφούν εθνικές προτεραιότητες κοινωνικής προστασίας και ένταξης, το έντυπο παρέχει μια επισκόπηση των κυρίων τάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο σε αυτούς τους τομείς.
Η έκδοση αυτή διατίθεται σε έντυπη μορφή σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Πώς θα προμηθευτείτε εκδόσεις της ΕΕ

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop: http://bookshop.europa.eu,
- από τα βιβλιοπωλεία, αν ξέρετε τον τίτλο, τον εκδότη ή/και τον αριθμό ISBN,
- παραγγέλνοντας απευθείας σε έναν από τους αντιπροσώπους μας πωλήσεων. Στοιχεία επικοινωνίας: http://bookshop.europa.eu ή στείλτε φαξ στον αριθμό: +352 2929-42758.

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop: http://bookshop.europa.eu,
- από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή τα γραφεία εκπροσώπησής της. Στοιχεία επικοινωνίας: http://ec.europa.eu ή στείλτε φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

KE-31-09-121-EL-C

Σας ενδιαφέρουν οι **εκδόσεις** της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών;

Αν ναι, μπορείτε να τις μεταφορτώσετε ή να εγγραφείτε για δωρεάν συνδρομή:
http://ec.europa.eu/social/publications

Μπορείτε επίσης να εγγραφείτε δωρεάν στο ηλεκτρονικό πληροφοριακό δελτίο Social Europe της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:
http://ec.europa.eu/social/e-newsletter

http://ec.europa.eu/social

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-79-13135-6

9 789279 131356